

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ І
МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету менеджменту

Олена ШЕБАНІНА
«02» 07 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО
«03» 07 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ГОСПОДАРСЬКО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН
освітньо-професійна програма
«Комп'ютерні науки»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня 2-го року
денної форми здобуття вищої освіти
на 2025-2026 навчальний рік

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Мова викладання

Бакалавр
12 Інформаційні технології
122 Комп'ютерні науки
українська

Миколаїв
2025

Робоча програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 122 Комп'ютерні науки, галузі знань 12 Інформаційні технології, затвердженої Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 12.03.2024 р. (протокол № 8).

Розробник програми: канд. юрид. наук, доцент Л.Ю. Прогонюк, Миколаївський національний аграрний університет.

Програма розглянута на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки МНАУ протокол № 11 від 13.06.2025 року.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Альона КЛЮЧНИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту МНАУ протокол № 10 від 19.06. 2025 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук, ст.викладач кафедри
економіки підприємства

Ганна ТАБАЦКОВА

Гарант освітньої програми
канд. фіз.-мат. наук, доцент

Олександр ПАРХОМЕНКО

1. Анотація

По мірі розвитку виробничих потужностей і виробничих відносин суспільства, зміни умов організації й здійснення діяльності по виробництву продукції, робіт і послуг, що задовольняють потреби даного суспільства, адекватно повинні змінюватися і юридичні норми, що регулюють господарську діяльність. Це пояснюється тим, що безпосереднім об'єктом впливу цих норм є різноманітні суспільні відносини, що виникають у процесі господарської діяльності в різних сферах економіки, включаючи купівлю-продаж засобів виробництва, оренду виробничих комплексів, інвестиційні й інноваційні процеси, технічне переоснащення виробництва й відновлення його технологій, перевезення вантажів різними видами транспорту, зовнішньоекономічні зв'язки та інше.

Annotation

As the development of production capacity and production relations of society, changes in the conditions of organization and implementation of activities for the production of products, works and services that meet the needs of society, the legal norms governing economic activity must change accordingly. This is due to the fact that the direct object of influence of these norms are various social relations arising in the course of economic activity in various spheres of economy, including purchase and sale of means of production, rent of industrial complexes, investment and innovation processes, technical re-equipment of production and its restoration. technologies, transportation of goods by various modes of transport, foreign economic relations and more.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Освітній ступінь	Бакалавр
Обов'язкова (вибіркова) компонента	Обов'язкова
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4,0
Кількість модулів	1
Кількість змістових модулів	4
Загальна кількість годин	120

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції	40 год. / 1,3 кред. ECTS
Лабораторні заняття	40 год. / 1,3 кред. ECTS
Самостійна робота	40 год. / 1,3 кред. ECTS
Форма підсумкова контрольного заходу – екзамен	

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології JeetSi, вбудовані в курс на платформі Moodle, ZOOM та інші.

Якісні зміни до робочої програми:

Робочу програму розроблено вперше.

Форми неформальної освіти, що можуть бути використані під час вивчення даної дисципліни: тренінги, майстер-класи, семінари, дистанційні курси, вебінари, що стосуються вивчення даної дисципліни. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажанням здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень Миколаївського національного аграрного університету.

Форми інформальної освіти, що можуть бути використані під час вивчення даної дисципліни: одноразові лекції, відеоуроки, медіа-консультації, читання спеціалізованих журналів, телебачення, відео, незаплановані випадкові бесіди. Інформальна освіта передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти

здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор). Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувачів за допомогою:

- дистанційної системи Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2964>: лекційний матеріал, практичні завдання, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;

- платформи онлайн-занять Zoom: для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

- електронного депозитарію МНАУ – для використання інформаційних матеріалів;

- аудіо- та відеоповідомлень з лекційним матеріалом, пояснень особливостей завдань та напрямів їх виконання тощо;

- спілкування через електронну пошту progluda@i.ua та телефонний зв'язок;

- індивідуального підходу до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

- можливостей залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Мова викладання. Дисципліна викладається українською мовою. Водночас, з кожної теми виділено ключові слова, які здобувачі вивчають англійською мовою. Здобувачі також можуть використовувати літературні джерела та брати участь у вебінарах і наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом по університету, наприклад у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Основними методами, які використовуються під час викладання і вивчення дисципліни є: інтерактивні методи, наочні методи, практичні методи, методи контролю та самоконтролю, частково-

дослідницькі та інші. Викладання проводиться у вигляді лекцій (інформаційні, лекції-конкретизації), практичних занять (усне обговорення питань, виконання розрахунково-аналітичних та ситуаційних завдань), інтерактивні заняття (аргументація та відстоювання власної думки, самоперевірка, аналіз особистих пізнавальних і практичних дій), самостійна робота (виконання завдань з тем віднесених на обов'язкове самостійне опрацювання), індивідуальна робота, консультації з викладачем, навчання з використанням дистанційних та інтерактивних технологій (Moodle, Zoom та ін.).

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час створення академічних текстів

Автором (співавтором) освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору є особа, яка зробила особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брала участь у його створенні та несе відповідальність за його зміст.

Під час оприлюднення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору мають бути зазначені всі його автори. Не допускається зазначати як автора освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору особу, яка не відповідає критеріям, визначеним абзацом першим цієї частини. Якщо у проведенні дослідження або створенні освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору брали участь інші особи, що не вказані як його автори, це має бути зазначено у творі із визначенням внеску кожної такої особи.

Освітній (освітньо-науковий, науковий) твір має містити достовірні відомості про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові (науково-технічні) результати. Якщо під час проведення дослідження та/або створення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору були використані розробки, наукові (науково-технічні) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі з посиланням на джерело їх оприлюднення.

Використання загальновідомих фактів чи ідей не потребує окремого зазначення. Всі текстові запозичення, що використовуються в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі (окрім стандартних текстових кліше),

мають бути позначені з посиланням на джерело запозичення. Текстові запозичення мають бути позначені у спосіб, який дозволяє чітко відокремити їх від власного тексту автора (авторів).

У разі використання автором (авторами) власних, розробок, наукових (науково-технічних) результатів, які були оприлюднені раніше, він (вони) мають зазначити це в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти

Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники, та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання

Оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета, завдання навчальної дисципліни.

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні студентами обсягу знань, що формують юридичне мислення; набутті навичок щодо застосування теоретичних правових знань у практичних управлінських ситуаціях, а також навичок самостійної роботи, необхідних для подальшого поглиблення й своєчасного оновлення професійних менеджерських знань, формування правосвідомості і правової культури у майбутніх працівників ділової еліти.

Завданням дисципліни є набуття студентами таких знань та навичок: знати та вміти аналізувати норми трудового законодавства, їх вплив на стратегічне планування, застосовувати норми трудового права у практичних ситуаціях при роботі з кадровими ресурсами, профспілками, партнерами, державними органами, правильно користуватися правовою термінологією, працювати з договорами, звітністю та іншою кадровою документацією, будувати свою управлінську діяльність на принципах, що закріплені в діючому трудовому законодавстві.

Предметом навчальної дисципліни „Правове регулювання господарсько-інформаційних відносин” є система знань, про трудове право як самостійну галузь національного права, за допомогою якої забезпечується здійснення конституційного права на працю в Україні.

Об’єктом є система правових відносин щодо організації, здійснення підприємницької діяльності. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з юридичною літературою та нормативними актами.

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп’ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Програмні результати навчання:

ПР11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).

ПР18. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів.

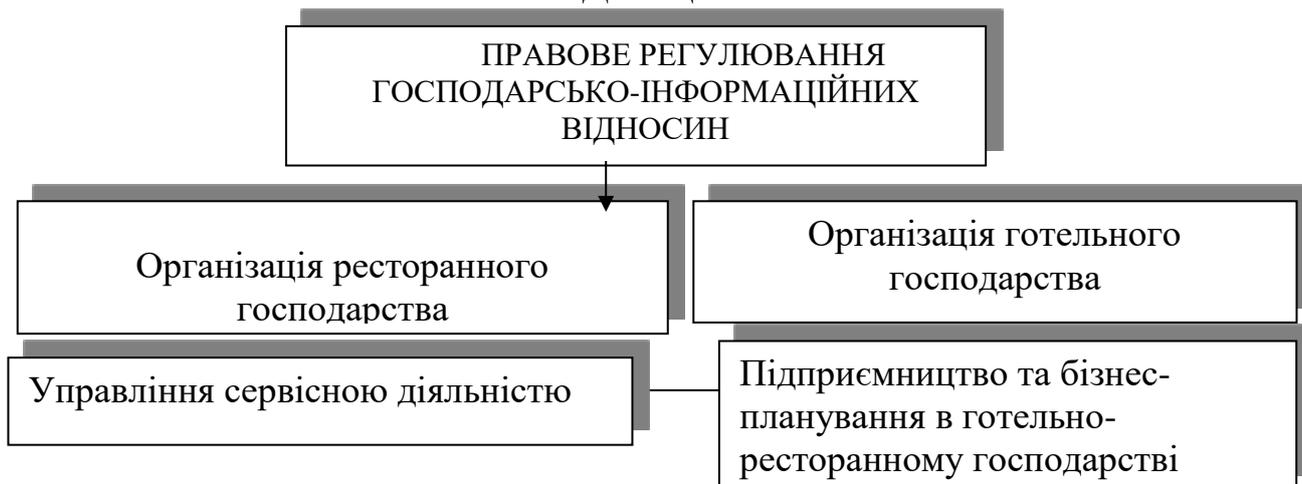
4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для вивчення дисципліни:

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку викладання дисципліни опанувати знання і навички з таких навчальних дисциплін.

1. Правознавство.
2. Історія та культура України
3. Вища математика
4. Іноземна мова

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Тема	Всього	Аудиторні		Самостійна робота	терміни
			лекції	практичні		
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю						
1	Поняття підприємницького права	4	2	2	2	1
2	Підприємницьке законодавство	4	2	2	2	2
3	Суб'єкти підприємницької діяльності	4	2	2	2	3
4	Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності	4	2	2	2	4
5	Припинення підприємницької діяльності	4	2	2	2	5
6	Ліцензування підприємницької діяльності	6	2	2	2	6
7	Патентування підприємницької діяльності	6	2	2	2	7
8	Сертифікація підприємницької діяльності	4	2	2	2	8
Всього в модулі I		48	16	16	16	1-8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Особлива частина						
9	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності	4	2	2	2	9
10	Договори у підприємницькій діяльності	4	2	2	2	10
11	Правовий режим майна суб'єктів господарювання	4	2	2	2	11
12	Господарські зобов'язання	4	2	2	2	12
13	Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві	4	2	2	2	13
14	Контроль за здійсненням підприємницької діяльності	6	2	2	2	14
15	Відповідальність у підприємницькому праві	6	2	2	2	15
Всього в модулі II		42	14	14	14	8-15
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Окремо правові питання здійснення господарської діяльності						
16	Правове регулювання ринку фінансових послуг	6	2	2	2	16
17	Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту	4	2	2	2	17
18	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4	2	2	2	18
19	Спеціальні режими господарювання	4	2	2	2	19

20	Правове регулювання інвестиційної та іноваційної діяльності	4	2	2	2	20
Всього в модулі III		30	10	10	10	16-21
<i>Разом</i>		<i>120</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістовного модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю	48	1,6	%
Особлива частина.	42	1,4	%
Окремо правові питання здійснення господарської діяльності	30	1	
Всього	120	4,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістовного модуля	Кількість годин	Термін виконання
Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю	48	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
Особлива частина.	42	
Окремо правові питання здійснення господарської діяльності	30	
Всього	120	

7.3. Перелік і короткий зміст лекцій

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю.

Тема 1. Поняття підприємницького права

Поняття підприємницького права. Предмет, метод підприємницького права. Принципи підприємницького права. Підприємницькі правовідносини їх види. Система підприємницького права.

Тема 2. Підприємницьке законодавство

Поняття та види джерел підприємницького права. Система законодавства про підприємництво. Закони як джерела підприємницького права. Підзаконні акти як джерела підприємницького права. Локальні акти як джерела підприємницького права.

Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності

Правосуб'єктні передумови реалізації права на підприємництво. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності. Фізичні особи

як суб'єкти підприємництва. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.

Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності

Поняття та види легалізації суб'єктів підприємницької діяльності. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Загальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Перереєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Відміна державної реєстрації.

Тема 5. Припинення підприємницької діяльності.

Поняття припинення підприємницької діяльності. Підстави припинення підприємницької діяльності. Способи и форми припинення підприємницької діяльності. Поняття и підстави ліквідації суб'єкта підприємництва. Порядок ліквідації в зв'язку з визначенням суб'єкта банкрутом. Порядок задоволення вимог кредиторів.

Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності

Поняття ліцензування. Види ліцензій. Види підприємницької діяльності які підлягають ліцензуванню. Порядок придбання ліцензій та дублікатів. Підстави та порядок анулювання ліцензії.

Тема 7. Патентування підприємницької діяльності

Поняття патентування підприємницької діяльності та його правові підстави. Види патентів. Об'єкти та суб'єкти патентування. Порядок придбання торгових патентів. Визначення вартості торгового патенту. Порядок використання торгового патенту та наслідки порушення його використання.

Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності

Поняття та види сертифікації. Органи и система сертифікації. Порядок придбання сертифікатів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II Особлива частина

Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності

Поняття організаційно правової форми підприємницької діяльності. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи. Підприємницька діяльність юридичної особи. Види підприємств та особливості їх діяльності. Комунальні та державні підприємства, правовий режим діяльності. Господарські товариства, їх види та особливості діяльності. Об'єднання підприємств та особливості їх діяльності.

Тема 10. Договори у підприємницької діяльності

Загальні положення про договори. Система підприємницьких договорів. Виконання підприємницьких договорів. Реєстрація договорів.

Договір про сумісну діяльність. Договір оренди майна. Договори про виконання робіт та надання послуг.

Тема 11. Правовий режим майна суб'єкта господарювання

Поняття правового режиму. Право власності. Право оперативного управління. Право господарського відання. Право оперативного використання майна. Джерела формування майна. Основні фонди та оборотні засоби. Статутний фонд. Резервний фонд. Порядок формування спеціальних фондів підприємства. Особливості складу і використання майна окремих суб'єктів господарювання. Особливості правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання. Регулювання відносин щодо використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності. Цінні папери та корпоративні права. Поняття приватизації державного майна. Державна програма приватизації. Об'єкти приватизації. Суб'єкти приватизації. Органи приватизації. Покупці. Приватизаційні посередники. Способи приватизації. Процедура приватизації. Договірні відносини у приватизації. Соціальні питання приватизації.

Тема 12. Господарські зобов'язання

Поняття, види та підстави виникнення господарських зобов'язань. Виникнення господарських зобов'язань. Виконання господарських зобов'язань. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення, розірвання та недійсність господарських зобов'язань. Господарське договірне право України. Поняття, ознаки та функції господарського договору. Класифікація господарських договорів. Форма господарського договору. Зміст і особливості укладення окремих видів господарських договорів. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві

Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності. Антимонопольний комітет та його компетенція. Монопольне становище та порядок його визначення. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними. Неправомірне використання ділової репутації. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення про захист економічної конкуренції.

Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності

Поняття контролю, його сутність та форми. Види та значення контролю за господарською діяльністю. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю. Захист прав суб'єктів господарювання при порушення порядку здійснення господарського контролю.

Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві

Поняття та ознаки відповідальності. Функції відповідальності. Підстави притягнення до

відповідальності. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Форми відповідальності. Відшкодування 10 збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. Штрафні санкції. Неустойка, пеня. Види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій. .

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Окремо правові питання здійснення господарської діяльності

Тема 16. Правове регулювання ринку фінансових послуг Поняття, ознаки та види фінансових послуг. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. Державне регулювання ринку фінансових послуг. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Тема 17. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту. Поняття та види транспортних правовідносин. Поняття та структура транспортної системи України. Ліцензування транспортної діяльності. Загальна характеристика договору перевезення. Укладання, форма та зміст договору перевезення. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором перевезення. Юридична відповідальність за порушення транспортних правил. Правове регулювання господарської діяльності у сфері автомобільного, залізничного, авіаційного, морського та річкового транспорту.

Тема 18. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність. Приватне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Публічно правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Вирішення спорів по зовнішньоекономічним контрактам.

Тема 19. Спеціальні режими господарювання

Особливості здійснення господарської діяльності на державному кордоні України. Особливості здійснення господарської діяльності в санітарнозахисних та інших охоронних зонах, на територіях і об'єктах, що особливо охороняються. Порядок здійснення господарської діяльності в умовах надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації, воєнного стану. Концесійна діяльність в Україні. Засади концесійної діяльності. Концесійний договір. Припинення діяльності підприємства, майно якого передається в концесію

Тема 20. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності
Поняття, види інвестицій та інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Поняття інноваційної діяльності у сфері господарювання. Інвестування інноваційної діяльності. Види інноваційної діяльності. Державне регулювання інноваційної діяльності. Державні гарантії інноваційної діяльності. Договір на створення і передачу науково-технічної продукції. Законодавство про інноваційну діяльність. Форми і види іноземних інвестицій.

6.4. ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю

Тема 1. Поняття підприємницького права (2год)

- 1.1. Поняття підприємницького права.
- 2.1. Предмет, метод підприємницького права.
- 3.1. Принципи підприємницького права.
- 4.1. Підприємницькі правовідносини, їх види.
- 5.1. Система підприємницького права.

Тема 2. Підприємницьке законодавство (2год)

- 2.1. Поняття та види джерел підприємницького права.
- 2.2. Система законодавства про підприємництво.
- 2.3. Закони як джерела підприємницького права.
- 2.4. Підзаконні акти як джерела підприємницького права.
- 2.5. Локальні акти як джерела підприємницького права.

Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності (2год)

- 3.1. Правосуб'єктні передумови реалізації права на підприємництво.
- 3.2. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності.
- 3.3. Фізичні особи як суб'єкти підприємництва.
- 3.4. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.

Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності (2год)

- 4.1. Поняття та види легалізації суб'єктів підприємницької діяльності.
- 4.2. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
- 4.3. Загальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Перереєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
- 4.4. Відміна державної реєстрації. Література: основна

Тема 5. Припинення підприємницької діяльності (2год)

- 5.1. Поняття припинення підприємницької діяльності.
- 5.2. Підстави припинення підприємницької діяльності.
- 5.3. Способи и форми припинення підприємницької діяльності..

- 5.4. Поняття и підстави ліквідації суб'єкта підприємництва.
- 5.5. Порядок ліквідації в зв'язку визначенням суб'єкта банкрутом.
- 5.6. Порядок задовольняння вимог кредиторів.

Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності (2год)

- 6.1. Поняття ліцензування. Види ліцензій.
- 6.2. Види підприємницької діяльності які підлягають ліцензуванню.
- 6.3. Порядок придбання ліцензій та дублікатів.
- 6.4. Підстави та порядок анулювання ліцензії.

Тема 7. Патентування підприємницької діяльності (2год)

- 7.1. Поняття патентування підприємницької діяльності та його правові підстави.
- 7.2. Види патентів. Об'єкти та суб'єкти патентування.
- 7.3. Порядок придбання торгових патентів.
- 7.4. Визначення вартості торгового патенту.
- 7.5. Порядок використання торгового патенту та наслідки порушення його використання.

Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності (2год)

- 8.1. Поняття та види сертифікації.
- 8.2. Органи и система сертифікації.
- 8.3. Порядок придбання сертифікатів.

Модуль II. Особлива частина

Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності (2год)

- 9.1. Поняття організаційно-правової форми підприємницької діяльності.
- 9.2. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.
- 9.3. Підприємницька діяльність юридичної особи.
- 9.4. Види підприємств та особливості їх діяльності.
- 9.5. Комунальні та державні підприємства правовий режим діяльності.
- 9.6. Господарські товариства, їх види та особливості діяльності.
- 9.7. Об'єднання підприємств та особливості їх діяльності. Література:
основна

Тема 10. Договори у підприємницької діяльності (2год)

- 10.1. Загальні положення про договори.
- 10.2. Система підприємницьких договорів
- 10.3. Виконання підприємницьких договорів.
- 10.4. Реєстрація договорів.
- 10.5. Договір про сумісну діяльність.
- 10.6. Договір оренди майна.
- 10.7. Договори про виконання робіт та надання послуг.

Тема 11. Правовий режим майна суб'єкта господарювання(2год)

11.1.Поняття правового режиму.

11.2.Право власності. Право оперативного управління. Право господарського відання. Право оперативного використання майна.

11.3.Джерела формування майна. Основні фонди та оборотні засоби. Статутний фонд. Резервний фонд. Порядок формування спеціальних фондів підприємства. Особливості складу і використання майна окремих суб'єктів господарювання.

11.4.Особливості правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання.

11.5.Регулювання відносин щодо використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності.

11.6.Цінні папери та корпоративні права.

11.7.Поняття приватизації державного майна. Державна програма приватизації. Об'єкти приватизації. Суб'єкти приватизації. Органи приватизації. Покупці. Приватизаційні посередники. Способи приватизації.

11.8.Процедура приватизації. Договірні відносини у приватизації. Соціальні питання приватизації.

Тема 12. Господарські зобов'язання (2год)

12.1.Поняття, види та підстави виникнення господарських зобов'язань. Виникнення господарських зобов'язань.

12.2.Виконання господарських зобов'язань.

12.3.Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення, розірвання та недійсність господарських зобов'язань.Господарське договірне право України.

12.4.Поняття, ознаки та функції господарського договору. Класифікація господарських договорів.

12.5.Форма господарського договору. Зміст і особливості укладення окремих видів господарських договорів.

12.6.Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві (2год)

13.1. Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності.

13.2. Антимонопольний комітет та його компетенція.

13.3. Монопольне становище та порядок його визначення.

13.4. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними.

13.5. Неправомірне використання ділової репутації.

13.6. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

13.7. Відповідальність за порушення про захист економічної конкуренції.

Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності (2год)

14.1. Поняття контролю, його сутність та форми.

14.2. Види та значення контролю за господарською діяльністю.

14.3. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю.

14.4. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.

Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві (2год)

15.1. Поняття та ознаки відповідальності. Функції відповідальності.

15.2. Підстави притягнення до відповідальності.

15.3. Прострочення боржника. Прострочення кредитора.

15.4. Форми відповідальності.

15.5. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації.

15.6. Штрафні санкції. Неустойка, пеня.

15.7. Види, підстави та порядок застосування оперативного господарських санкцій. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види.

15.8. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Окремо правові питання здійснення господарської діяльності

Тема 16. Правове регулювання ринку фінансових послуг (2год)

16.1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг.

16.2. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності.

16.3. Державне регулювання ринку фінансових послуг.

16.4. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг.

16.5. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг.

16.6. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Тема 17. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту. (2год)

17.1. Поняття та види транспортних правовідносин.

17.2. Поняття та структура транспортної системи України. Ліцензування транспортної діяльності.

17.3. Загальна характеристика договору перевезення.

17.4. Укладання, форма та зміст договору перевезення.

17.5. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором перевезення.

17.6. Юридична відповідальність за порушення транспортних правил.

17.7. Правове регулювання господарської діяльності у сфері автомобільного, залізничного, авіаційного, морського та річкового транспорту.

Тема 18. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності (2год)

18.1. Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність.

18.2. Приватне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

18.3. Публічно правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності..

18.4. Вирішення спорів по зовнішньоекономічним контрактам.

Тема 19. Спеціальні режими господарювання (2год)

19.1. Особливості здійснення господарської діяльності на державному кордоні України.

19.2. Особливості здійснення господарської діяльності в санітарнозахисних та інших охоронних зонах, на територіях і об'єктах, що особливо охороняються.

19.3. Порядок здійснення господарської діяльності в умовах надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації, воєнного стану. Концесійна діяльність в Україні.

19.4. Засади концесійної діяльності. Концесійний договір. Припинення діяльності підприємства, майно якого передається в концесію

Тема 20. Правове регулювання інвестиційної та іноваційної діяльності (2год)

20.1. Поняття, види інвестицій та інвестиційної діяльності.

20.2. Державне регулювання інвестиційної діяльності.

20.3. Поняття іноваційної діяльності у сфері господарювання. Інвестування іноваційної діяльності.

20.4. Види іноваційної діяльності.

20.5. Державне регулювання іноваційної діяльності. Державні гарантії іноваційної діяльності.

20.6. Договір на створення і передачу науково-технічної продукції. Законодавство про іноваційну діяльність.

20.7. Форми і види іноземних інвестицій.

Всього

40 год

6.5. ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота по курсу «Правове регулювання господарських відносин» складає 40 год та включає: вивчення теоретичних питань за конспектами, підручниками, науково-методичним матеріалом, для

виконання індивідуальних завдань

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною юридичною літературою, нормативними актами, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам: 1. Вивчення лекційного матеріалу. 2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури. 3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни. 4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за запитаннями для самоконтролю. Перелік питань для самостійного опрацювання подано в табл

№ п/п	Тема самостійної роботи	Години,	Форма контролю
Модуль 1 Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю			
1	Поясніть цільове спрямування підприємницької діяльності	2	Контрольна робота
2	Розкрийте зміст принципів підприємницької діяльності	2	Опитування
3	Визначте, що розуміється під підприємницьким ризиком.	2	Опитування
4	Розгляньте структуру і систему підприємницького законодавства	2	Опитування
	Визначте джерела підприємницького права та їх класифікація	2	Опитування
	Охарактеризуйте учасників відносин в сфері господарювання. Розгляньте особливості іноземних громадян і осіб без громадянства, як суб'єктів підприємницької діяльності	2	Опитування
	З'ясуйте якими основними нормативними актами регулюється легалізація підприємницької діяльності. Поясніть яким чином здійснюється резервування найменування юридичної особи. Охарактеризуйте підстави для відмови у проведенні державної реєстрації	4	Опитування

	Визначте причини припинення підприємницької діяльності. Ознайомтесь з порядком ліквідації у разі визнання суб'єкта підприємництва банкрутом. З'ясуйте які органи здійснюють ліквідаційну процедуру	4	Опитування
	З'ясуйте критерії ліцензування підприємницької діяльності. Розкрийте поняття, зміст ліцензійних умов. Визначте підстави і порядок анулювання ліцензії	2	Опитування
Модуль 2 Особлива частина			
4	Організаційно правові форми підприємницької діяльності 1. Розгляньте правове положення майна підприємств і джерела його формування. Поясніть особливості реєстрації окремих видів підприємств. Ознайомтесь з сільськогосподарськими кооперативами та їх видами. Розкрийте Права та обов'язки членів кооперативів	2	Контрольна робота
5	Визначте способи забезпечення належного виконання господарських договорів. Визначте межі відповідальності за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань. Розгляньте правове забезпечення укладання та виконання договору поставки.	4	Опитування
6	Визначте наслідки монопольного положення, зловживання ним. Розкрийте поняття, ознаки та види недобросовісної конкуренції. Розгляньте наслідки недобросовісної реклами	4	Опитування
Модуль 3 Окремо правові питання здійснення господарської діяльності			

7	Ознайомлення з різновидами фінансових установ. Ознайомлення з різновидами страхових послуг	4	Опитування
8	Ознайомлення з правовим становищем суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Визначте способи вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).	4	Опитування
	Всього	40	

9. Питання для проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для проміжного контролю

1. Поняття підприємницького права та його місце у системі права
2. Система підприємницького права.
3. Предмет та метод підприємницького права.
4. Принципи підприємницького права.
5. Особливості законодавства України про підприємництво.
6. Поняття та види джерел підприємницького права.
7. Система законодавства про підприємництво.
8. Закони України як джерела підприємницького права.
9. Підзаконні нормативні акти як джерела підприємницького права.
10. Локальні акти як джерела підприємницького права.
11. Підприємницька правоздатність і її співвідношення з цивільною правоздатністю.
12. Момент виникнення підприємницької правосуб'єктності.
13. Класифікація суб'єктів підприємництва.
14. Унітарні підприємства та їх особливості.
15. Корпоративні підприємницькі юридичні особи та їх види.
16. Порядок створення юридичних осіб.
17. Стадії утворення юридичних осіб.
18. Обмеження у праві на заняття підприємницькою діяльністю.
19. Поняття і види легалізації підприємництва.
20. Значення легалізації підприємницької діяльності.
21. Реєстрація підприємця та її види.
22. Документи які подаються державному реєстратору для реєстрації суб'єкта.
23. Порядок реєстрації підприємців.
24. Підстави для перереєстрації суб'єктів підприємництва.
25. Підстави для анулювання реєстрації.

26. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємництва.
27. Особливості спеціального порядку реєстрації суб'єктів підприємництва.
28. Поняття та правові форми припинення підприємництва.
29. Способи, підстави та порядок реорганізації підприємства.
30. Поняття, підстави визначення підприємця банкрутом.
31. Суб'єкти банкрутства.
32. Стадії провадження по справі про банкрутство та їх зміст.
33. Санація боржника та порядок її проведення.
34. Ліквідація боржника.
35. Задоволення вимог кредиторів при банкрутстві.
36. Поняття ліцензування та його значення.
37. Поняття та види ліцензій.
38. Ліцензійні органи та їх правове становище.
39. Порядок ліцензування.
40. Реквізити ліцензії, порядок її використання.
41. Відміна та анулювання ліцензії.
42. Підстави для анулювання ліцензії.
43. Конкурс на отримання ліцензії та порядок його проведення.
44. Відповідальність за порушення порядку використання ліцензії.
45. Поняття та значення патентування.
46. Законодавство про патентування.
47. Види діяльності, які підлягають патентуванню.
48. Поняття торгового патенту та його види.
49. Порядок отримання патенту.
50. Особливості патентування ігрового бізнесу.
51. Вартість патенту та порядок його отримання.
52. Порядок використання патенту та наслідки порушення порядку використання.
53. Поняття сертифікації та її види.
54. Об'єкти сертифікації.
55. Органи сертифікації, їх права та обов'язки.
56. Зміст сертифікації.
57. Види сертифікатів та сертифікаційних знаків.
58. Порядок отримання сертифікатів.
59. Відповідальність за реалізацію несертифікованого товару.
60. Поняття організаційно-правової форми підприємницької діяльності.
61. Імперативи стосовно організаційно-правової форми.
62. Переваги та недоліки підприємництва без створення юридичної особи.
63. Види підприємств та їх особливості.
64. Об'єднання підприємств та їх види.
65. Правове положення майна підприємства та джерела його формування.

66. Керівництво підприємством.
67. Повноваження трудового колективу підприємства.
68. Господарські товариства як суб'єкти підприємства: поняття та види.
69. Поняття та сутність корпоративного права.
70. Поняття та види акціонерних товариств.
71. Керівництво акціонерним товариством.
72. Порядок емісії цінних паперів.
73. Поняття та особливості товариств с обмеженої відповідальністю.
74. Відмінності повного товариства від товариства з додатковою відповідальністю. Взаємовідносини між учасниками повного товариства.
75. Особливості припинення командитних товариств.
76. Проблеми господарського товариства, заснованого одною особою.
77. Поняття, види та особливості кооперативів.
78. Керівництво кооперативами.
79. Права та обов'язки членів кооперативів.
80. Поняття та функції банків.
81. Ознаки банків як суб'єктів підприємництва.
82. Організаційно правові форми банків.
83. Банківські угоди (операції).
84. Форми розрахунків через банки.
85. Банківська гарантія.
86. Поняття та види зобов'язань в підприємницькому праві.
87. Поняття та ознаки підприємницького договору.
88. Співвідносини цивільно-правового та підприємницького договору.
89. Види підприємницьких договорів.
90. Особливості публічних договорів.
91. Порядок складання підприємницьких договорів.
92. Специфіка правового регулювання забезпечення енергоресурсами.
93. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності.
94. Державне регулювання ринку фінансових послуг.
95. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг.
96. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринку фінансових послуг.
97. Поняття та ознаки зовнішньоекономічної діяльності.
98. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
99. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
100. Види зовнішньоекономічної діяльності.
101. Зовнішньоекономічний контракт, поняття види та форма.
102. Особливості вирішення спорів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
103. Поняття і види монополістичних правопорушень за законодавством України.
104. Правовий режим цінних паперів в Україні.

105. Господарські правопорушення у сфері недобросовісної конкуренції.

106. Правові засоби боротьби з антиконкурентними діями у сфері економічної конкуренції.

107. Система і правове становище антимонопольних органів.

108. Правове регулювання контролю за підприємницькою діяльністю.

109. Поняття, види та форми контролю в Україні.

110. Особливості та види адміністративного контролю.

111. Взаємодія контролюючих органів.

112. Права підконтрольного під час здійснення контролю.

113. Порядок оскарження незаконних дії органів контролю та їх посадових осіб.

114. Поняття, види та підстави притягнення підприємців до відповідальності.

115. Порядок притягнення підприємців до відповідальності.

Питання для підсумкового контролю (екзамен)

1. Ідейно-історичні передумови відокремлення господарського права як самостійної галузі права.
2. Загальна характеристика предмету регулювання господарського права.
3. Підприємництво як предмет регулювання господарського права.
4. Некомерційна діяльність як складова предмету господарського права.
5. Метод, мета та принципи правового регулювання господарської діяльності як системоутворюючі елементи господарського права.
6. Джерела господарського права: поняття, види та система.
7. Методи та форми державного регулювання господарських відносин.
8. Порядок поставки для державних потреб та закупівель за державні кошти.
9. Сутність та складові елементи легалізації господарської діяльності.
10. Підстави та порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання.
11. Установчі документи суб'єктів господарювання.
12. Підстави та порядок державної реєстрації припинення суб'єктів господарювання.
13. Порядок ліцензування господарської діяльності.
14. Поняття та види учасників господарських відносин.
15. Загальна класифікація суб'єктів господарювання.
16. Характерні ознаки суб'єктів господарювання.
17. Поняття та види підприємств як основних суб'єктів господарювання.
18. Правовий статус громадянина як суб'єкта господарської діяльності.
19. Правовий статус державних, в тому числі казенних підприємств.
20. Правовий статус комунальних унітарних підприємств.

21. Господарські товариства як підприємства корпоративного типу: поняття та класифікація.
22. Правовий статус, види та порядок створення акціонерних товариств.
23. Правовий статус товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю.
24. Правовий статус командитного та повного товариств.
25. Правовий статус та характерні ознаки господарських об'єднань.
26. Різновиди господарських об'єднань та їх порівняльна характеристика.
27. Правовий статус та види кооперативів.
28. Інститути спільного інвестування як особливі учасники господарських відносин
29. Суб'єкти некомерційної господарської діяльності.
30. Правовий режим майна господарських організацій: поняття та види.
31. Право власності суб'єктів господарювання: поняття, підстави виникнення, форми власності та форми права власності.
32. Право господарського відання та оперативного управління в господарських відносинах.
33. Право промислової власності в господарських відносинах.
34. Особливості правових режимів нерухомого майна, корпоративних прав та цінних паперів у складі майна суб'єкта господарювання.
35. Основні способи захисту майнових прав у господарських відносинах.
36. Поняття, види та функції господарських зобов'язань.
37. Сутність організаційно-господарських зобов'язань та їх різновиди. Їх відмінність від майново-господарських зобов'язань.
38. Підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань. Принципи виконання господарських зобов'язань.
39. Поняття, форма, істотні умови та характерні ознаки господарських договорів.
40. Порядок укладання, зміни та припинення господарських договорів.
41. Правові підстави та наслідки визнання господарських договорів недійсними.
42. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності.
43. Істотні умови договору з постачання продукції.
44. Особливості договорів енергопостачання та договорів контрактації сільськогосподарської продукції.
45. Особливості товарообмінних (бартерних) відносин у сфері господарської діяльності.
46. Договір зберігання на товарному складі та його документальне оформлення.
47. Правове регулювання господарської діяльності з перевезення вантажів та її договірною забезпечення.

48. Господарсько-правова характеристика відносин щодо здійснення капітального будівництва.
49. Правове регулювання договору підряду на капітальне будівництво.
50. Правове регулювання договору оренди в господарських відносинах.
51. Особливості оренди державного та комунального майна.
52. Правове регулювання договору фінансового лізингу.
53. Правове регулювання та характерні особливості договору комерційної концесії (договору про франшизу).
54. Поняття і роль приватизації, державна програма приватизації. Правові способи приватизації.
55. Об'єкти та суб'єкти, а також істотні умови приватизаційних угод. Стадії приватизаційного процесу.
56. Правове регулювання та види посередницьких відносин в сфері господарювання.
57. Поняття та види цін, порядок їх встановлення.
58. Система та повноваження державних органів по контролю за цінами.
59. Порядок виконання грошових зобов'язань господарського характеру. Принцип номіналізму та винятки з нього.
60. Правова природа фінансової діяльності суб'єктів господарювання та її співвідношення із фінансовими послугами. Суб'єкти надання фінансових послуг.
61. Поняття та види банківської діяльності.
62. Поняття та підстави застосування готівкових розрахунків за участю суб'єктів господарювання.
63. Форми безготівкових розрахунків у сфері господарської діяльності.
64. Поняття та ознаки депозитних та кредитних послуг. Відмежування кредиту від позики, позички, фінансового лізингу.
65. Вексель як грошове зобов'язання. Облік векселів.
66. Господарсько-правові умови здійснення страхової діяльності в Україні. Форми страхування.
67. Договір страхування в сфері господарювання: поняття, суттєві умови, порядок виконання.
68. Правовий статус та послуги біржових організацій.
69. Види, особливість укладання та виконання біржових угод.
70. Аудиторська діяльність в Україні: поняття, види, завдання, правове регулювання.
71. Форми державного фінансового контролю та органи, що його здійснюють.
72. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності, її форми, суб'єкти, об'єкти.
73. Правова характеристика інвестиційного договору.
74. Пільги та гарантії іноземних інвесторів.

75. Правовий режим інноваційної діяльності, її види та організаційні форми впровадження.
76. Правове регулювання та види спеціальних режимів господарювання.
77. Договірні форми державно-приватного партнерства. Правове регулювання концесійного договору.
78. Поняття, значення та функції господарсько-правової відповідальності. Форми господарсько-правової відповідальності.
79. Юридичні та фактичні підстави господарсько-правової відповідальності.
80. Особливості складу господарського правопорушення.
81. Оперативно-господарські санкції, відмежування від інших способів самозахисту цивільних прав.
82. Штрафні санкції у сфері господарювання.
83. Поняття та склад збитків, що підлягають стягненню за господарські правопорушення.
84. Адміністративно-господарські санкції майнового характеру.
85. Адміністративно-господарські санкції організаційного характеру.
86. Поняття та ознаки комерційного розрахунку.
87. Поняття, причини та наслідки неплатоспроможності та банкрутства. Підстави порушення справи про банкрутство суб'єкта господарювання.
88. Загальна характеристика антимонопольно-конкурентного законодавства.
89. Антиконтурентні узгоджені дії: поняття та прояви.
90. Домінуюче (монопольне) становище: поняття та види зловживання ним.
91. Правове обмеження концентрації суб'єктів господарювання.
92. Антиконтурентні дії органів влади, місцевого самоврядування та адміністративно-господарського управління та контролю: поняття та прояви.
93. Недобросовісна конкуренція: поняття та прояви.
94. Санкції за порушення законодавства про захист економічної конкуренції та порядок їх застосування.
95. Поняття, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
96. Загальні вимоги щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності, заходи тарифного та нетарифного регулювання.
97. Базисні умови зовнішньоекономічних контрактів купівлі-продажу згідно ІНКОТЕРМС: поняття та групи.
98. Правові засади валютних операцій за контрактами у сфері зовнішньоекономічної діяльності та засоби їх обмеження.
99. Санкції за порушення законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність.
100. Поняття та напрями (форми) правової роботи на підприємстві. Функції юридичної служби на підприємстві.

101. Правова робота з попередження рейдерства та протистояння рейдерським атакам на підприємство.
102. Організація правової роботи при проведенні перевірок суб'єктів господарювання з боку органів контролю та нагляду.

10. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Правове регулювання господарських відносин» проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання контрольних робіт, індивідуальних робіт, підготовка докладів з обраної тематики і включають контроль теоретичної і практичної підготовки.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому модульному контролі.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
Змістовний модуль 1. <i>Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю</i>			
1	Контрольні роботи: 1. Тести 2. Вирішення ситуацій	2	20 / 6
2	Тестування: 1. Державні закупівлі.	1	10 / 3
3	Захист практичних робіт: 1. Суб'єкти господарського права.	2	6 / 4

	2. Учасники господарських відносин.		
4	Самостійна робота	4	12 / 8
5	Індивідуальна робота «Банкрутство підприємств»	1	10 / 7
Разом по змістовному модулю 1		х	63 / 28
Змістовний модуль 2. Особлива частина			
1	Контрольні роботи: 1. Договори у сфері господарських правовідносин	1	5 / 6
2	Захист практичних робіт: 1. Складання документів	1	3 / 4
3	Самостійна робота	2	6 / 8
4	Індивідуальна робота «Розгляд спорів»	1	10 / 14
Разом по змістовному модулю 2		х	37 / 32
Усього (балів)		х	100 / 60

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Правове регулювання господарських відносин» здійснюється шляхом складання екзамену через написання завдань. До іспиту допускається здобувач вищої освіти, який виконав всі представлені вище завдання.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру, разів	Максимальна оцінка кожної одиниці / всього	Мінімальна оцінка кожної одиниці / всього
I. Постійна робота				
1	Тестування на практичних заняттях	7	5 / 35	3 / 21
2	Контрольна робота	2	5 / 10	3 / 6
II. Самостійна робота				
1	Підготовка реферату	1	5 / 5	2 / 2
2	Індивідуальне завдання	1	10 / 10	7 / 7
III. Екзамен		1	40 / 40	24 / 24
Кількість балів			100	60
	- за постійну роботу	X	45	27
	- за самостійну роботу		15	9
	- за екзамен		40	24

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Господарське право» здійснюється шляхом складання екзамену розв'язування ситуаційних завдань. До екзамену допускається здобувачі вищої освіти, які виконали всі представлені вище завдання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен

Таблиця 1 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен, диференційований залік (курсова робота, звіт з виробничої практики), підсумкова атестація здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 (відмінно)
82 - 89	B	4 (добре)
75 - 81	C	4 (добре)
64 - 74	D	3 (задовільно)
60 - 63	E	3 (задовільно)
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Лекційна аудиторія кафедри менеджменту та маркетингу № 213 (96,9 м²)

Навчальний корпус № 5, вул. Георгія Гонгадзе, 3а

Рік введення в експлуатацію – 2009, рік останнього ремонту – 2024

Спеціальне технічне обладнання:

Телевізор LG 50 + Кабель + кріплення – 1 шт. (Рік введення в експлуатацію – 2020, рік останнього ремонту -)

Устаткування:

Учнівські столи – 37 шт.

Учнівські лавки – 37 шт.

Трибуна – 1 шт.

Стілець «ISO» - 7 шт.

Дошка – 1 шт.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Під час викладання дисципліни:

- електронний курсу навчальної дисципліни на базі платформи дистанційного навчання Moodle_Mnau;

- телевізор Philips 55PUS6523/12 з'єднаний з ПЕОМ і Wi-Fi, використовується для застосування з метою демонстрації мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, навчальних фільмів тощо;
- програмне забезпечення ЛІГА:ЗАКОН, використовується при вивченні нормативно-правової бази з питань державного регулювання ЗЕД;
- технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор);
- Інтернет (для практичних занять);
- магнітна інтерактивна дошка ePresenter EP92(USB) + проектор Epson EB-420; Монітор Samsung Sync Master 2032MW; Пульт для презентацій та лазерний вказівник – використовуються для відображення навчальних фільмів та презентацій з дисциплін при проведенні лекційних та практичних занять.

12. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

12.1. Базова література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №435-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 року №889-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
7. Про звернення громадян: Закон України від 2.10.1996 № 393/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
- 8 Булгакова І.В. Господарське право України: Навч. посіб. / Академія адвокатури України. – К. : Прецедент, 2006. – 347с.
9. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб.. – 2-ге вид., змінене та доп. – К. : Правова єдність, 2012. – 766с.
10. Віхров О. П. Господарське право. Спеціальна частина: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – К. : Слово, 2006. – 344с.
11. Голяк Л.В. Господарське право: Навч.-метод. посібник / Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2006. – 194с.
12. Господарське право України: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого / В.М. Гайворонський (ред.), В.П. Жушман (ред.). – Х. : Право, 2013. – 384с.
13. Крупка Ю.М. Господарське право України: навч. посібник для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна" / Н.Р. Малишева (ред.). – К. : Університет "Україна", 2007. – 342с.
14. Щербина В.С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.

12.2. Допоміжна

1. Прогонюк Л.Ю. Сучасні тенденції розвитку трудових прав в Україні / Л.Ю. Прогонюк // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції : збірник наукових праць. Вип. 6/2019. – Дніпро. 2019. – С 42-51.
2. Прогонюк Л.Ю. Проблеми правового регулювання інституту трудового договору: визначення нових тенденцій / Л.Ю. Прогонюк// Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Юридичні науки». Том 31 (70) № 2, 2020. – Київ. 2020. – С. 154-158.
3. Lyudmila Yu. Progoniuk “Counteracting administrative misconducts the shere of ekonomska activity» // International Journal of

4. Прогонюк Л.Ю. Особливості звільнення працівників за ч.1 п.3 ст 40 Кодексу законів про працю України / Л.Ю. Прогонюк// Юридичний науковий електронний журнал. № 1, 2021. Запоріжжя. – С. 133-136.

5. Прогонюк Л.Ю. Нестандартні форми зайнятості як невід’ємна реальія сьогодення: теоретичний аспект / Л.Ю. Прогонюк// Юридичний науковий електронний журнал. № 3, 2021. Запоріжжя. – С. 171-174.

6. Пригуза П.Д., Пригуза А.П. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції з 18 січня 2013 року (доктринальне тлумачення норм права неплатоспроможності та статей 1-21). Херсон: Видавництво «ТДС», 2013, 304 с.

7. Притика Д. Арбітражні суди України: 10 років на стороні законності в господарських відносинах // Право України. - 2001. - № 6. - С. 13-16.

8. Степанова Т.В. Поняття допустимості доказів у господарському процесі /Т.В. Степанова // Вісник господарського судочинства. - 2002. - №2. - С 230-233.

9. Мельниченко О.І. Про практику застосування арбітражними судами конкурентного законодавства /І.О.Мельниченко // Вісник господарського судочинства. - 2001. - №2. - С 38-52.

10. Ніколенко Л.М. Експертиза у господарському процесі України (коментар до статей 41, 42 Господарського процесуального кодексу України) // Законодавство України: науково-практичні коментарі. 2003. №7. С 40-46.

11. Ніколенко Л.М. Критерії розподілу обов'язку по доказуванню в господарському процесі // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-прак. конф. викладачів. - Маріуполь: МП. -2003.-С. 21-22.

12. Ніколенко Л.М. Предмет доказування в господарському процесі України // Держава і право. - 2003. - Вип. 20. - С 252-259.

13. Татьков В.І. До питання про поняття публічно-правового спору / В.І. Татьков // Вісник господарського судочинства.- 2013. - №1. –С.62-69.

14. Татьков В.І. До питання про підвідомчість спорів у сфері економічної конкуренції / В.І. Татьков // Вісник господарського судочинства.- 2013. - №3. – С.12-15.

15. Татьков В.І. На шляху до ефективного судочинства/В.І. Татьков//Вісник господарського судочинства.- 2013. - №3. – С.12-15.

12.3. Ресурси мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал». URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Президента України «Офіційне інтернет-представництво». URL:
<https://www.president.gov.ua/>

Доступ до матеріалів навчання:

<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2448>

Програму розробив:
Доцент

Людмила ПРОГОНЮК